

Láska a pravda u apošt. Pavla

Slavné a stále citované místo z Pavlovy 1. epištoly ke Korintánům kap. 13. bývá chápáno (také v souvislosti s Pavlovým srovnáním lásky s nadějí a vírou, v. 13 a dříve) v tom smyslu, že všechno záleží na lásce, že láska je tím rozhodujícím. Ale to, že Pavel klade lásku na první místo, vůbec neznamená, že na všechno ostatní lze pohlížet jako na něco zbytného, bez čeho se lze obejít. Ovšem nepochybné je to, že Pavel byl přesvědčen, že všechno ostatní pomíjí, jen láska že zůstává na věky. Proto je zvláštní, že v téže kapitole v. 6. najdeme, že láska „spolu raduje se pravdě“. To je ovšem překlad kralických; souvislost by mohla naznačovat, že jde spíš o „pravost“ („neraduje se z nepravosti“ – dtto); samozřejmě se tu nemůžeme odvolávat na etymologii, tj. na řecké pojetí „pravdy“ jako „neskrytosti“. Tak jako „nepravost“ je to, co být nemá, „pravost“ je to, co být má. Dalo by se proto uzavřít, že pro Pavla láska není pouhý cit, ale že je to radostné vykonávání toho, co „má být“, eventuálně radostný souhlas s tím, že se děje to, co „má být“. Tomu ovšem poněkud odporuje několik jiných formulací, totiž že např. láska všechno snáší – tedy i to „nepravé“? Že dále všemu věří – i tomu „nepravému“? Tam jsou nejasnosti. Je-li něco jen „z částky“, je to nedokonalé; a protože všechno – krom lásky – je jen „z částky“, co vlastně znamená to „spolu raduje se pravdě“? A co vlastně znamená to „z částky“ – trochu pravé a trochu nepravé? A láska tomu „všemu“ věří – bez rozlišování? Ovšem pokud je rozlišování na místě, je k tomu zapotřebí rozpoznávání – a ovšem rozpoznávání „z částky“, a „to, což jest z částky, vyhlazeno bude“, až přijde „to dokonalé“. Když se tedy láska „spolu raduje pravdě“ a když věří „všemu“ (tady je ten závažný rozdíl mezi pojetím „víry“ a „věření“ u Pavla a u Ježíše!), tedy nutně všemu nedokonalému, tedy „pravému“ jen „z částky“, a nerozlišuje co v tom, več věří a v co doufá, čeho se naděje, pravé od nepravého, musíme si položit otázku, co vlastně z té „lásky“ nepomíjí?

(Písek, 110127-1.)